

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

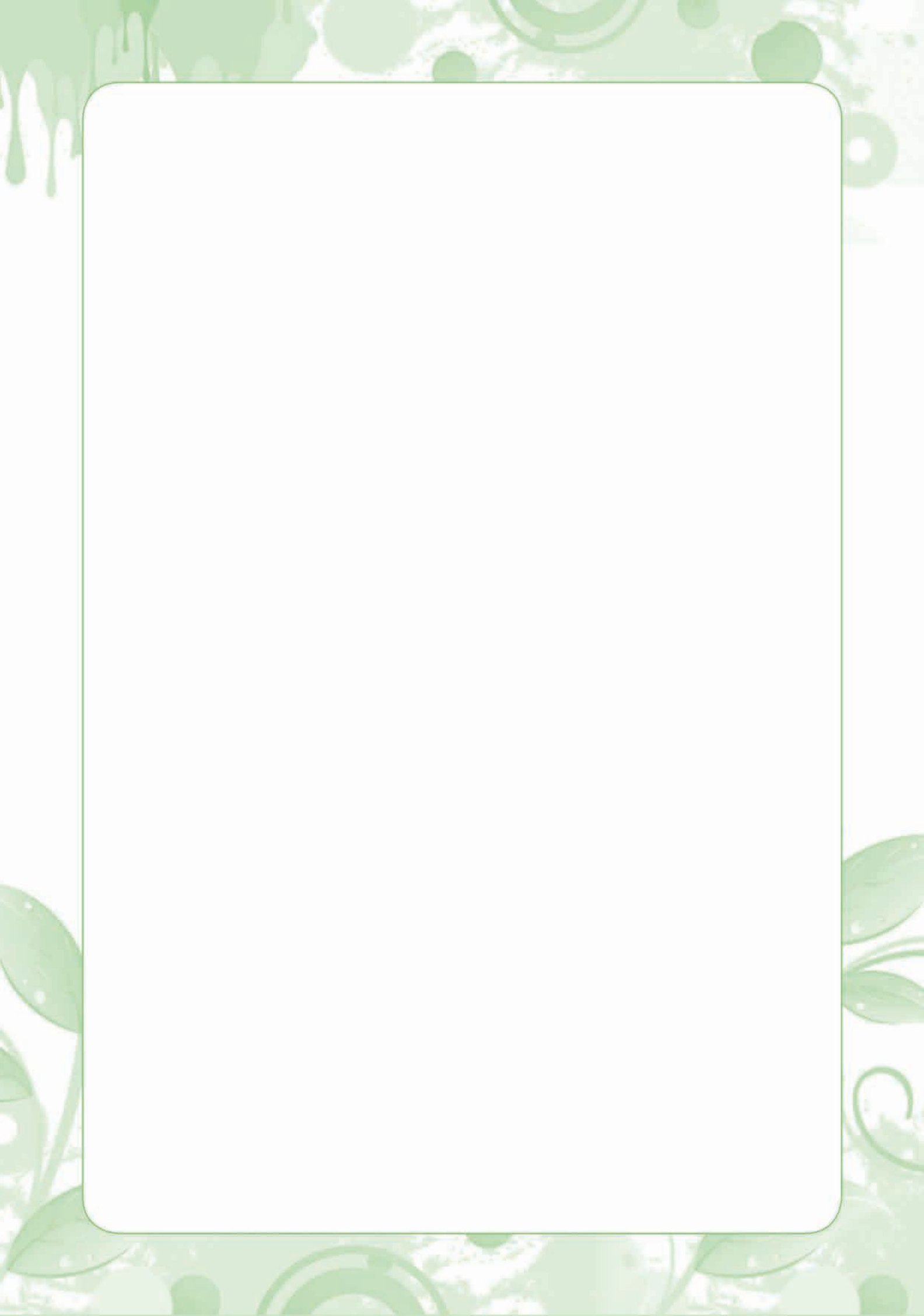
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

โลกสวยด้วยมือเรา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้	๑
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
ใบงานที่ ๐๑ สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา	๕
ใบงานที่ ๐๒ ประเภทของสิ่งแวดล้อม	๖
ใบงานที่ ๐๓ สิ่งแวดล้อม	๗
ใบความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อม	๘
เพลงนับดาว	๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ตำแหน่ง ที่ตั้ง ระยะทิศ	
ใบงานที่ ๐๑ ทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ	๑๐
ใบงานที่ ๐๒ แผนผัง ตำแหน่ง ระยะ	๑๑
ใบงานที่ ๐๓ ทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง	๑๒
ใบความรู้ เรื่องทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ	๑๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ เครื่องมือบอกตำแหน่ง	
ใบงานที่ ๐๑ เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	๑๕
ใบงานที่ ๐๒ การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	๑๖
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๐
หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ	๒๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ กายภาพรอบตัว	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๕
ใบงานที่ ๐๓ กลางวัน กลางคืน	๒๖
ใบงานที่ ๐๔ เมฆ ฝน	๒๗
ใบงานที่ ๐๕ ลม	๒๘
ใบความรู้ เรื่องการเกิดเมฆ ฝน ลม	๒๙
เพลง Good morning to you	๓๒

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

แผนการเรียนรู้ที่ ๒ ฤดูกาลผันผ่าน

ใบงานที่ ๐๑ ฤดูกาล

๓๓

ใบงานที่ ๐๒ การแต่งกายตามฤดูกาล

๓๔

ใบงานที่ ๐๕ ฤดูกาลที่ฉันรัก

๓๕

ใบความรู้ เรื่องการเกิดฤดูกาล

๓๖

แผนการเรียนรู้ที่ ๓ อัจฉริยภาพการเปลี่ยนแปลง

ใบงานที่ ๐๑ วันสำคัญกับรูปสัญลักษณ์ดวงจันทร์

๓๗

ใบงานที่ ๐๔ วันสำคัญที่เกี่ยวกับข้างขึ้น-ข้างแรม

๓๘

ใบความรู้ เรื่องข้างขึ้น-ข้างแรม

๓๙

ใบความรู้ เรื่องน้ำขึ้น น้ำลง

๔๐

แผนการเรียนรู้ที่ ๔ ราหุผู้พิชิต

ใบงานที่ ๐๑ สุริยุปราคา จันทรุปราคา

๔๑

ใบงานที่ ๐๒ สุริยุปราคา จันทรุปราคา

๔๒

ใบความรู้ เรื่องสุริยุปราคา จันทรุปราคา

๔๓

นิทานเรื่องกบกินเดือน

๔๕

แบบทดสอบหลังเรียน

๔๖

หน่วยย่อยที่ ๓ ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

แผนการเรียนรู้ที่ ๑ การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อม

แบบทดสอบก่อนเรียน

๔๙

ใบงานที่ ๐๑ ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศ

๕๑

ใบงานที่ ๐๒ สภาพอากาศ

๕๒

ใบงานที่ ๐๕ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว

๕๖

แผนการเรียนรู้ที่ ๒ สภาพแวดล้อมชุมชนอดีตถึงปัจจุบัน

ใบงานที่ ๐๑ การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของชุมชนของฉันในอดีตและปัจจุบัน

๕๗

ใบงานที่ ๐๔ ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในชุมชนของฉันจากอดีตถึงปัจจุบัน

๕๘

ใบงานความรู้ เรื่อง ชุมชนชนบทและชุมชนเมือง

๕๙

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง

หน้า

แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ความแตกต่างระหว่างชนบทและเมือง	
ใบงานที่ ๐๑ ลักษณะของสังคมเมืองและสังคมชนบท	๖๐
ใบงานที่ ๐๒ ความแตกต่างของสังคมชนบท และเมือง	๖๑
ใบงานที่ ๐๓ สังคมน่าอยู่	๖๒
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ มลพิษรอบตัวเรา	
ใบงานที่ ๐๕ มลพิษรอบตัวเรา	๖๓
ใบงานที่ ๐๖ ผลกระทบที่เกิดจากมลพิษ	๖๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๖๕
หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหวนสิ่งแวดล้อม	๖๗
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ สิ่งแวดล้อมน่าอยู่	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๖๘
ใบงานที่ ๐๑ การจำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม	๗๑
ใบงานที่ ๐๒ การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน	๗๓
ใบความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม	๗๔
เพลงโรงเรียนน่าอยู่	๗๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ สิ่งแวดล้อมมีคุณค่า	
ใบงานที่ ๐๑ แผนผังความคิด ทรัพยากรธรรมชาติ	๗๖
ใบงานที่ ๐๒ การจำแนกทรัพยากรธรรมชาติ	๗๗
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ มนุษย์กับการพึ่งพาสิ่งแวดล้อม	
ใบงานที่ ๐๑ ทรัพยากรธรรมชาติกับการดำรงชีวิต	๗๘
ใบงานที่ ๐๔ แผนผังความคิด เรื่องการพึ่งพาสิ่งแวดล้อม	๗๙
ใบความรู้ เรื่องทรัพยากรธรรมชาติกับการดำรงชีวิต	๘๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ เรียนรู้สู่โครงการ	
ใบงานที่ ๐๑ แผนผังความคิด แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	๘๑
ใบงานที่ ๐๒ การจัดทำโครงการ	๘๒
เพลงงานสิ่งใด	๘๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๘๕

หน่วยย่อยที่ ๑

รอบตัวน่ารู้

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และ ✕ หน้าข้อความที่ผิด

- ..... ๑. บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๒. แม่น้ำเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๓. รถยนต์เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๔. ภูเขาเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๕. ทะเลเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๖. โทรศัพท์เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๗. โรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๘. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
และสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ
- ..... ๙. สิ่งมีชีวิตทั้งหลายเป็นสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ
- ..... ๑๐. สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตคือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ----- เป็นสัญลักษณ์ที่หมายถึงอะไร ก. ที่ตั้งจังหวัด ข. เขตการปกครอง ค. เขตประเทศ ๒. การกำหนดทิศในเครื่องมือทางภูมิศาสตร์จะกำหนดทิศใดเป็นหลัก ก. ทิศใต้ ข. ทิศเหนือ ค. ทิศตะวันออก ๓. จากคำกล่าวที่ว่า ประเทศอิตาลีมีรูปร่างคล้ายรองเท้าบูท เป็นข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใด ก. ลูกโลก ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๔. ข้อใดมีความจำเป็นในการอ่านแผนที่ ก. ต้องรู้จักสถานที่จริง ข. ต้องรู้จักอาณาเขตพื้นที่จริง ค. ทราบความหมายของสัญลักษณ์ ๕. แบบที่เขียนย่อแสดงรายละเอียดของสิ่งต่างๆว่าตั้งอยู่ตำแหน่งใดในพื้นที่ เรียกว่าอะไร ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์	๖. ถ้าต้องการทราบตำแหน่งของทางหลวงแผ่นดินจะต้องใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในข้อใด ก. แผนที่ทางกายภาพ ข. แผนที่เฉพาะเรื่อง ค. แผนที่โลก ๗. ถ้าต้องการดูตำแหน่งของแม่น้ำในภาคเหนือจะดูได้จากสิ่งใด ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๘. การย่อส่วนโลกลงบนพื้นผิวทรงกลม เป็นลักษณะของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใด ก. แผนที่ ข. ลูกโลก ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ ๙. ถ้าต้องการแสดงรายละเอียดของสิ่งของภายในบ้านควรทำสิ่งใด ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๑๐. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในข้อใดช่วยให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการหมุนรอบตัวเองของโลก ก. ลูกโลก ข. แผนที่ ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์

ใบงานที่ ๐๑

สิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มคละชั้น
๒. ให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบโรงเรียน
๓. บันทึกผลการสำรวจลงในใบงาน
๔. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สิ่งที่พบ	วาดภาพ	ระบุจำนวน

กลุ่มที่ .....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓

เรื่อง สิ่งแวดล้อม

- คำชี้แจง
- นักเรียนสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่อยู่รอบบริเวณบ้าน
  - ให้นักเรียนวาดภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบบริเวณบ้านและระบายสี ตกแต่งให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง สิ่งแวดล้อม

ความหมายสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรม (จับต้องและมองเห็นได้) และนามธรรม (จับต้องไม่ได้และมองไม่เห็น)

ประเภทของสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อม แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ

๑. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ
๒. สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทย่อย คือ

๑. สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต หรือ สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ ได้แก่ พืช สัตว์ และมนุษย์
๒. สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต หรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ทะเล แม่น้ำ หิน ดิน

สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นแบ่งได้ ๒ ประเภทดังนี้

๑. สิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ บ้านเรือน ถนน สนามบิน เขื่อน โรงงาน วัด
๒. สิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา

เพลง นับดาว (แบ่งกลุ่มนักเรียน)

นับดาวอยู่บนท้องฟ้า เก็บเอามา มาไว้รวมกัน

เก็บดาวมาได้กี่ดวง เก็บดาวมาได้กี่ดวง

นับให้ถูกล่วง .....(บอกจำนวนที่ต้องการแบ่งเด็ก) ดวง ด้วยกัน

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๔ คน เลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้า เลขานุการ
- ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง ทิศ ตำแหน่ง ระยะ ทิศของสิ่งต่างๆ รอบตัว
- ให้นักเรียนเขียนแผนผังห้องเรียนบอกตำแหน่ง ระยะของสิ่งต่างๆ ตกแต่งให้สวยงาม
- นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สมาชิก

- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง แผนผัง ตำแหน่ง ระยะ

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มเป็น ๒ กลุ่มละชั้น
๒. ให้แต่ละกลุ่มเขียนแผนผัง แสดงตำแหน่ง ระยะทางที่ตั้งของสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
  - กลุ่มที่ ๑ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ภายในโรงเรียน
  - กลุ่มที่ ๒ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชุมชน
๓. ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสัญลักษณ์ ในการเขียนแผนผัง
เช่น สามเหลี่ยมแทนบ้าน สี่เหลี่ยมแทนอาคารเรียน เป็นต้น
๔. วาดแผนผังลงในกระดาษรูป
๕. นำเสนอผลงาน

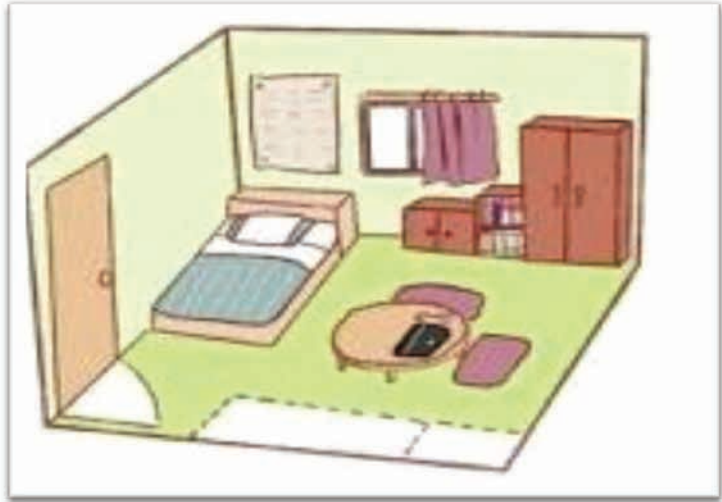
ใบงานที่ ๐๓

ทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง

คำชี้แจง

๑. นักเรียนดูภาพ
๒. ตอบคำถามเกี่ยวกับทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง

น
↑

จงตอบคำถามต่อไปนี้

๑. หน้าต่างอยู่ทางทิศใดของเตียงนอน
๒. ตู้หนังสืออยู่ทางทิศใดของตู้เสื้อผ้า
๓. ประตูอยู่ทางทิศใดเตียงนอน
๔. โต๊ะทำการบ้านอยู่ทางทิศใดของหน้าต่าง
๕. ตู้เสื้อผ้าอยู่ทางทิศใดของโต๊ะ
๖. ตู้เสื้อผ้าอยู่ทางทิศใดของตู้เก็บของ
๗. เตียงนอนอยู่ทางทิศใดของโต๊ะทำการบ้าน
๘. เตียงนอนอยู่ทางทิศใดของหน้าต่าง

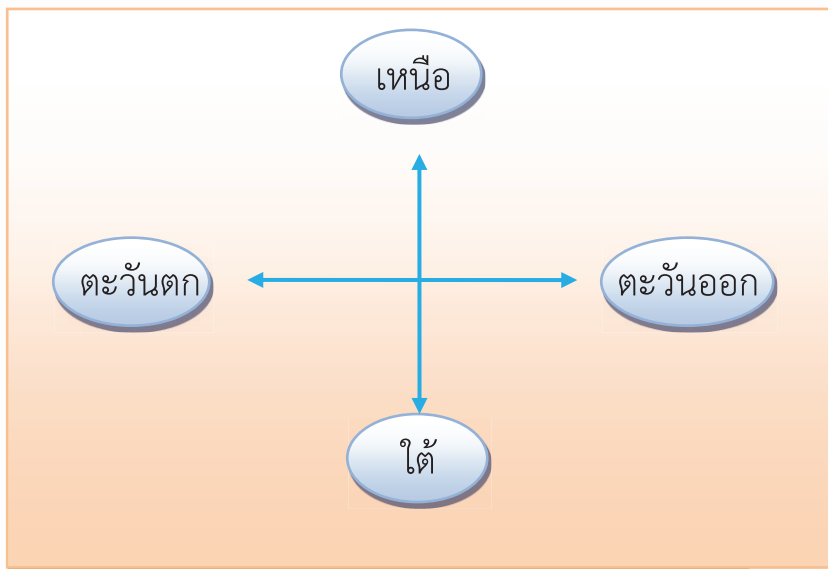
ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

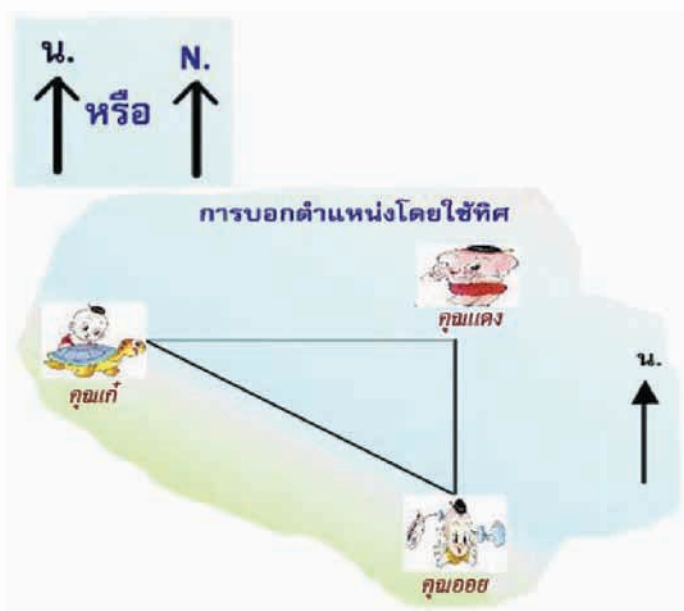
เรื่อง ทิศและความสัมพันธ์ของตำแหน่ง ระยะ ทิศ

ทิศหลักมี ๔ ทิศ

การบอกตำแหน่งโดยใช้ทิศ

การบอกตำแหน่งของวัตถุหรือสิ่งของโดยการใช้นิยามว่าตำแหน่งหนึ่งอยู่ทางทิศใดของอีกตำแหน่งหนึ่งนั้นต้องมีสัญลักษณ์ช่วยในการบอกตำแหน่ง ซึ่งสัญลักษณ์ที่นิยมใช้แทนทิศเหนือ คือ

การบอกระยะของสิ่งต่างๆ รอบตัว

การบอกระยะของวัตถุหรือสิ่งของว่าตำแหน่งหนึ่งอยู่ห่างจากอีกตำแหน่งหนึ่งเท่าใดนั้นจะใช้มาตราระบบเมตริกหน่วยวัดความยาว คือ กิโลเมตร เมตร ซึ่งสามารถใช้อักษรย่อ ดังนี้

☀ กิโลเมตร ⇒ กม.

☀ เมตร ⇒ ม.

ดังรูปภาพตัวอย่าง

๘๐๐ ม.

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คำชี้แจง

๑. แบ่งกลุ่มเป็น ๔ กลุ่ม
๒. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ตามหัวข้อ ดังนี้

กลุ่ม ๑ เรื่องลูกโลก	กลุ่ม ๒ เรื่องแผนที่
กลุ่ม ๓ เรื่องแผนที่	กลุ่ม ๔ เรื่องภาพถ่ายทางอากาศ
๓. ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอความรู้จากการศึกษาหน้าชั้นเรียน
๔. ร่วมกันสรุปการความรู้ ตามหัวข้อต่อไปนี้
๕. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ลูกโลก

.....

.....

.....

.....

แผนที่

.....

.....

.....

.....

แผนที่

.....

.....

.....

.....

ภาพถ่าย
ทางภูมิศาสตร์

.....

.....

.....

.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
เรื่อง การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนจับคู่ละชั้น
๒. ให้แต่ละคู่นำภาพแผนที่ แผนที่ หรือ ภาพถ่ายทางอากาศ ติดลงในใบงาน
๓. ตอบคำถามจากใบงาน
๔. ร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลูกโลก แผนที่ แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ จากใบงาน

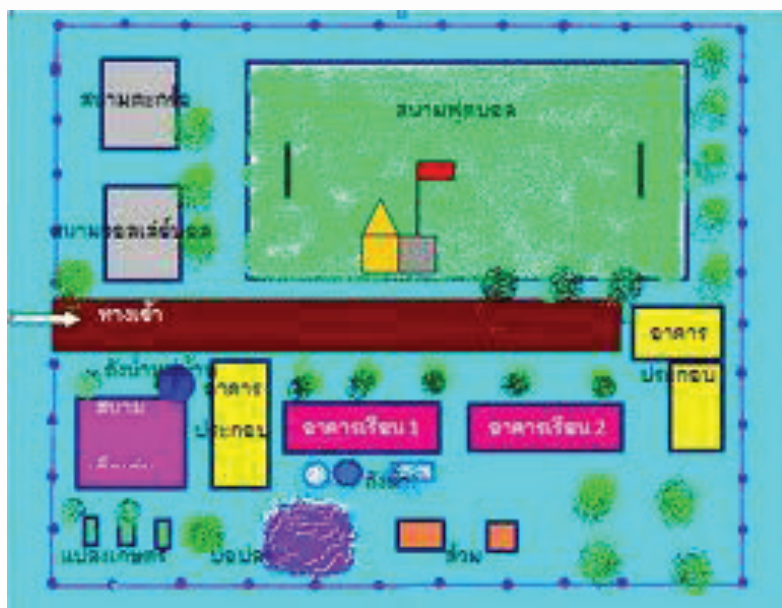
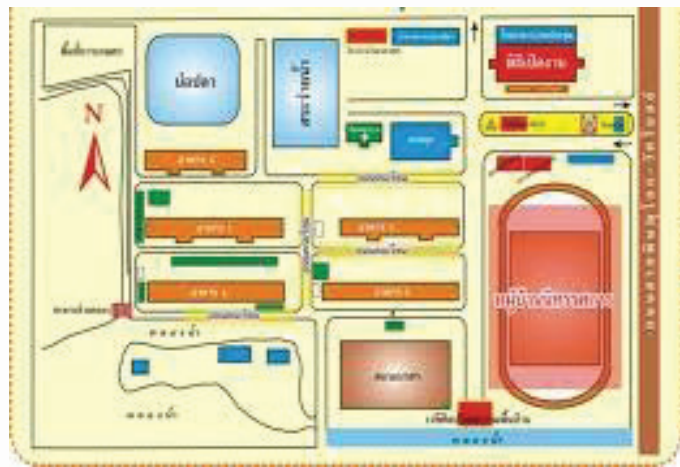
☺ เป็นภาพแผนที่ แผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศสถานที่ใด
.....

☺ ข้อมูลที่ได้จากการอ่านแผนที่ แผนที่ หรือภาพถ่ายนี้มีอะไรบ้าง
.....
.....
.....
.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

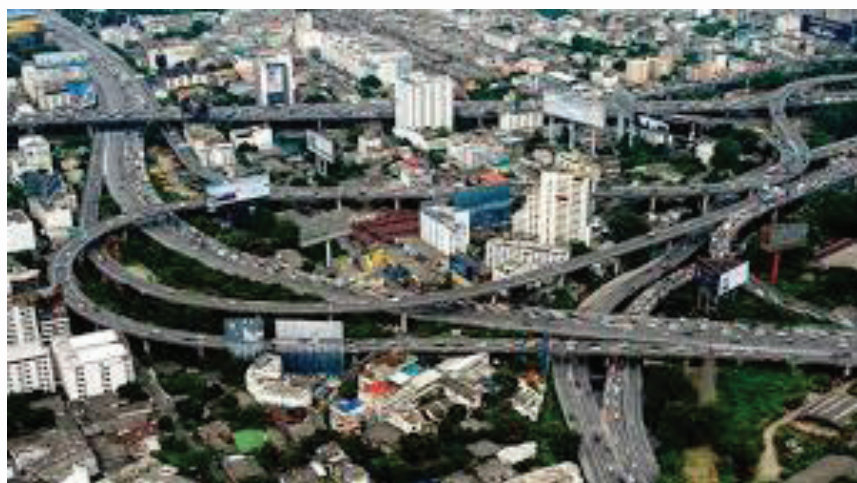
ภาพแผนผัง

ภาพถ่ายทางอากาศ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ถูกต้อง และ ✕ หน้าข้อความที่ผิด

- ..... ๑. บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๒. แม่น้ำเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๓. รถยนต์เป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๔. ภูเขาเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๕. ทะเลเป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๖. โทรศัพท์เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดเองตามธรรมชาติ
- ..... ๗. โรงเรียนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ..... ๘. สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ
และสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ
- ..... ๙. สิ่งมีชีวิตทั้งหลายเป็นสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ
- ..... ๑๐. สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิตคือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๑ รอบตัวน่ารู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. ----- เป็นสัญลักษณ์ที่หมายถึงอะไร ก. ที่ตั้งจังหวัด ข. เขตการปกครอง ค. เขตประเทศ ๒. การกำหนดทิศในเครื่องมือทางภูมิศาสตร์จะกำหนดทิศใดเป็นหลัก ก. ทิศใต้ ข. ทิศเหนือ ค. ทิศตะวันออก ๓. จากคำกล่าวที่ว่า ประเทศอิตาลีมีรูปร่างคล้ายรองเท้าบูท เป็นข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใด ก. ลูกโลก ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๔. ข้อใดมีความจำเป็นในการอ่านแผนที่ ก. ต้องรู้จักสถานที่จริง ข. ต้องรู้จักอาณาเขตพื้นที่จริง ค. ทราบความหมายของสัญลักษณ์ ๕. แบบที่เขียนย่อแสดงรายละเอียดของสิ่งต่างๆว่าตั้งอยู่ตำแหน่งใดในพื้นที่ เรียกว่าอะไร ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์	๖. ถ้าต้องการทราบตำแหน่งของทางหลวงแผ่นดินจะต้องใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในข้อใด ก. แผนที่ทางกายภาพ ข. แผนที่เฉพาะเรื่อง ค. แผนที่โลก ๗. ถ้าต้องการดูตำแหน่งของแม่น้ำในภาคเหนือจะดูได้จากสิ่งใด ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๘. การย่อส่วนโลกลงบนพื้นผิวทรงกลม เป็นลักษณะของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ข้อใด ก. แผนที่ ข. ลูกโลก ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ ๙. ถ้าต้องการแสดงรายละเอียดของสิ่งของภายในบ้านควรทำสิ่งใด ก. แผนที่ ข. แผนที่ ค. แผนที่ภูมิ ๑๐. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในข้อใดช่วยให้ความเข้าใจเกี่ยวกับการหมุนรอบตัวเองของโลก ก. ลูกโลก ข. แผนที่ ค. ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์

หน่วยย่อยที่ ๒

มองดูธรรมชาติ

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. น้ำขึ้น-น้ำลงเกิดจากปรากฏการณ์ใด

- ก. แรงดึงดูดของดวงจันทร์
- ข. แรงดึงดูดของดวงอาทิตย์
- ค. แรงดึงดูดของแม่เหล็ก

๒. แรม ๑๕ ค่ำ ดวงจันทร์มีลักษณะอย่างไร

- ก. สว่างเต็มดวง
- ข. แห้งเป็นรูปเสี้ยว
- ค. มองไม่เห็นดวงจันทร์

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. โลกเป็นดาวเคราะห์ที่มีแสงสว่างในตัวเอง
- ข. การโคจรของดวงจันทร์รอบโลกทำให้เกิดฤดูกาล
- ค. การโคจรของโลกของดวงอาทิตย์ทำให้เกิดกลางวัน-กลางคืน

๔. ปรากฏการณ์ใดไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย

- ก. หิมะตก
- ข. ฝนตก
- ค. แดดร้อน

๕. ความสัมพันธ์ในข้อใดทำให้เกิดฤดูกาล

- ก. การที่โลกหมุนรอบตัวเอง
- ข. การโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์
- ค. การโคจรของดวงจันทร์รอบดวงอาทิตย์

๖. นักเรียนควรเตรียมตัวอย่างไรในฤดูฝน

- ก. สวมเสื้อผ้าที่หนามิดชิด
- ข. สวมเสื้อผ้าที่ระบายความร้อนได้
- ค. เตรียมร่มเมื่อต้องออกไปนอกบ้าน

๗. เหตุการณ์ใดมักเกิดขึ้นในฤดูฝน

- ก. ไฟป่า
- ข. น้ำท่วม
- ค. แผ่นดินไหว

๘. ประเพณีใดเกิดขึ้นในฤดูร้อน

- ก. ประเพณีสงกรานต์
- ข. ประเพณีลอยกระทง
- ค. ประเพณีแข่งเรือยาว

๙. ข้อใดไม่ใช่ลมประจำเวลาในประเทศไทย

- ก. ลมบก
- ข. ลมทะเล
- ค. ลมมรสุม

๑๐. ข้อใดกล่าวถึงลมไม่ถูกต้อง

- ก. เป็นอากาศที่เคลื่อนที่ตามแนวพื้นราบ
- ข. เกิดจากความแตกต่างของอากาศร้อนกับอากาศเย็น
- ค. พัดจากอุณหภูมิต่ำไปหาอุณหภูมิต่ำ

ใบงานที่ ๐๓

กลางวัน กลางคืน

- คำชี้แจง :
- ให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่องการเกิดกลางวันและกลางจากหนังสือเรียนเพิ่มเติม
  - ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพที่สอดคล้องกับข้อความ

ความร้อนทำให้ น้ำกลายเป็นไอ
ตากปลาผลไม้ เก็บไว้กินกัน

หนู งู ค้างคาว แมงหว่งหากิน
นกฮูกก็บิน หาเหยื่อทุกคืน

ซักผ้าตากไว้ แห้งได้เร็วรี
แสงแดดนั้นดี ความร้อนมากมาย

แสงแดดเที่ยงวัน มันร้อนเหลือหลาย
เจ็บป่วยได้ง่าย เราต้องระวัง

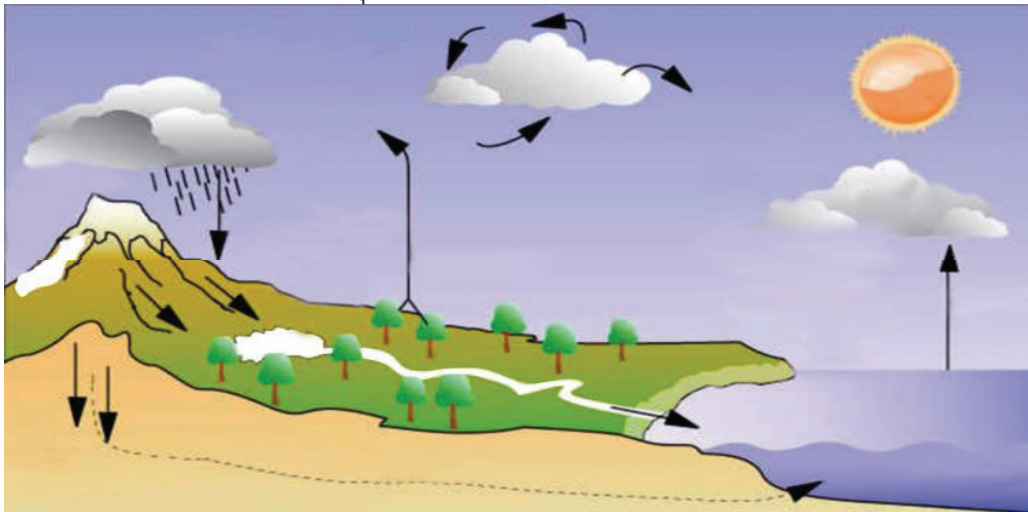
ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๔

เมฆ ฝน

- คำชี้แจง :
๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละชั้น
  ๒. ศึกษาความรู้เรื่องการเกิดเมฆ ฝน จากใบความรู้
  ๓. ให้นักเรียนบรรยายลักษณะของการเกิดวัฏจักรของฝนจากภาพที่กำหนดให้
  ๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

วัฏจักรของฝน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

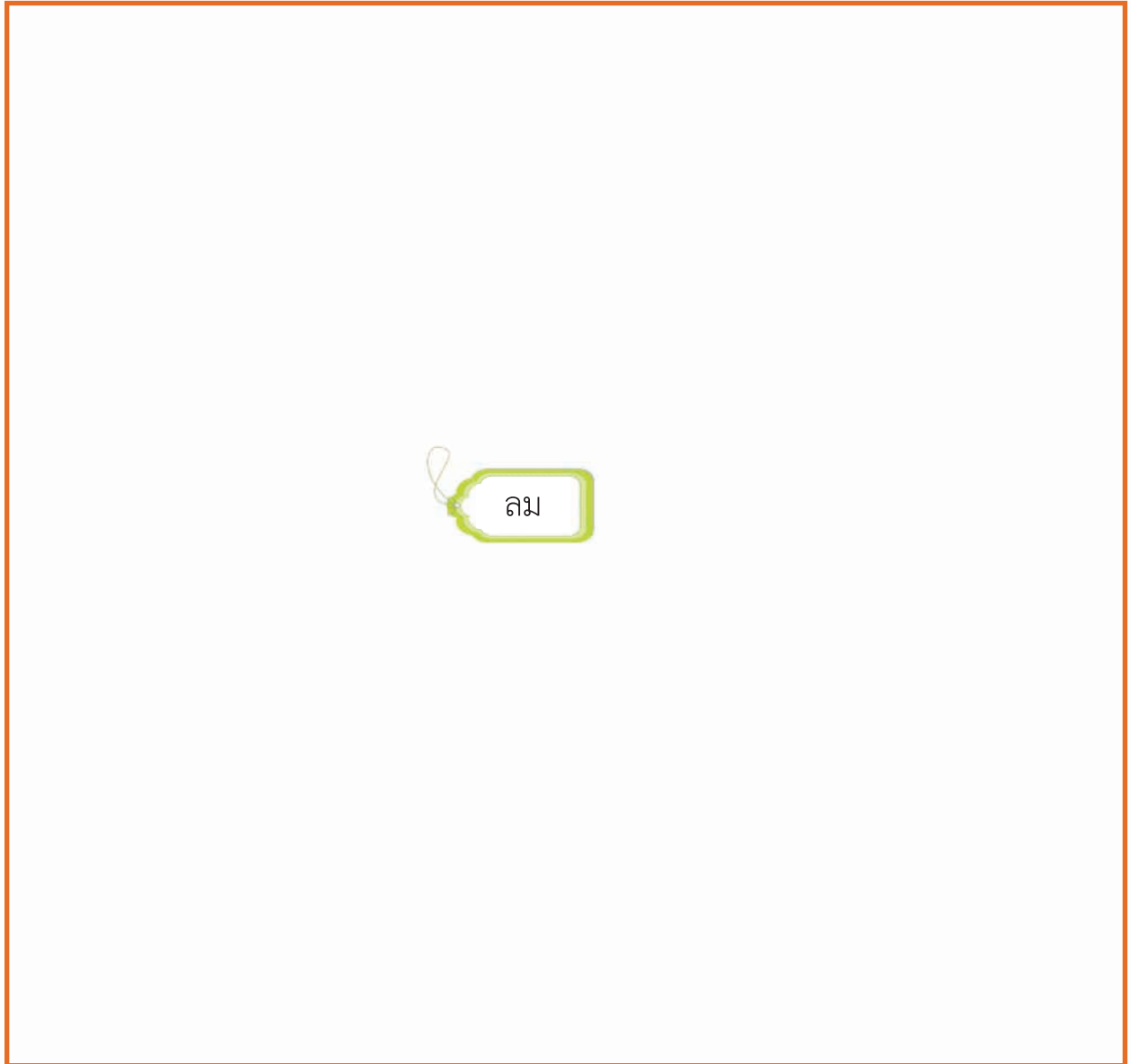
.....

- สมาชิก ๑. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๕

ลม

- คำชี้แจง :**
- ให้นักเรียนจับคู่ และร่วมกันศึกษาใบความรู้เรื่อง การเกิดลม
  - ช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้เป็นแผนภาพความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง การเกิดเมฆ

เมฆ คือไอน้ำที่กลั่นตัวรวมกันเข้าเป็นกลุ่มก้อน อาจมีสภาพเป็นอนุภาคเล็ก ๆ ของน้ำหรือน้ำแข็ง หรือทั้งสองอย่างปนกันลอยอยู่ในอากาศ สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ในกลุ่มของผสมนี้อาจมีอนุภาคใหญ่ๆของน้ำแข็งปนอยู่ด้วย หรืออาจมีอนุภาคที่ไม่มีน้ำหรืออนุภาคที่เป็นของแข็งตัวอย่าง เช่น ก๊าซ ผงฝุ่น หรือควัน ฯลฯ ซึ่งเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมปนอยู่ด้วย

เมฆ เกิดจากอากาศร้อนซึ่งสามารถดูดรับเอาไอน้ำไว้ได้มาก ซึ่งมักจะเรียกว่าอากาศชื้นลอยตัวขึ้นและเย็นลง ไอน้ำในอากาศกลั่นตัวกลายเป็นเมฆเราสามารถมองเห็นได้ ซึ่งในแต่ละวันท้องฟ้าจะมีเมฆชนิดต่าง ๆ ในปริมาณที่แตกต่างกัน

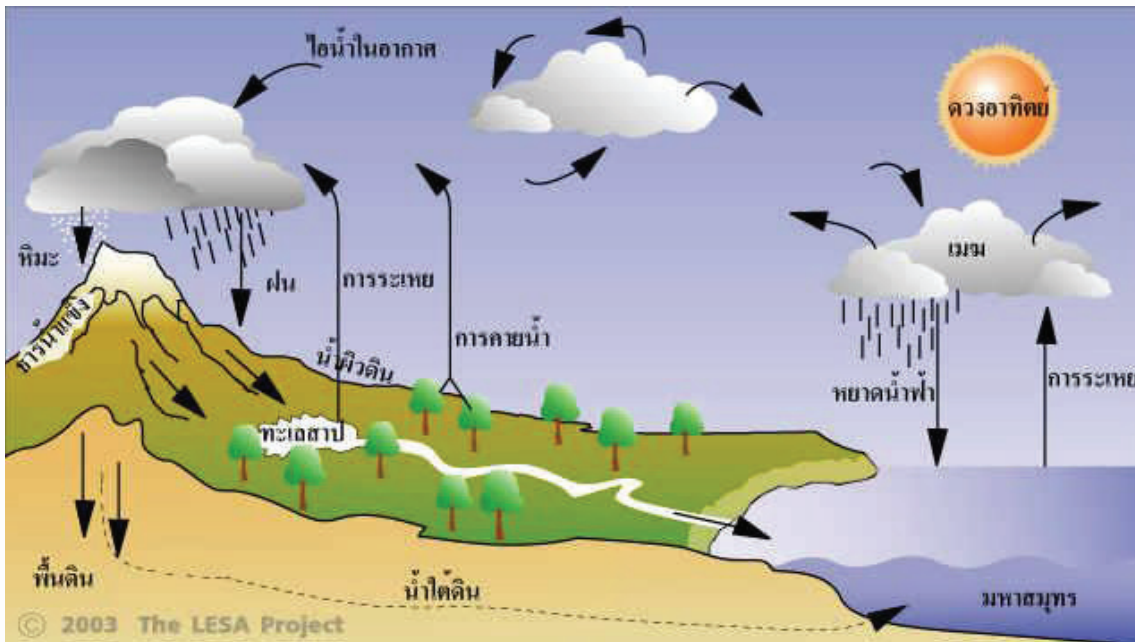
ลักษณะของก้อนเมฆชนิดต่างๆ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง การเกิดฝน

ฝน เกิดจากน้ำที่ได้รับพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์จะระเหยขึ้นไปในบรรยากาศ จนถึงระดับที่อุณหภูมิต่ำพอก็จะควบแน่นเป็นละอองน้ำรวมกันเป็นเมฆ กลายเป็นหยดน้ำ เมื่อหยดน้ำมีขนาดใหญ่และมีน้ำหนักมากจนอากาศไม่สามารถอุ้มไว้ได้จึง ตกเป็นฝนตกลงสู่ผิวโลก ไหลรวมสู่แหล่งน้ำและเมื่อได้รับความร้อนจะระเหยกลายเป็นไอ ไปสู่บรรยากาศอีก

ภาพแสดง วัฏจักรการเกิดฝน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง การเกิดลม

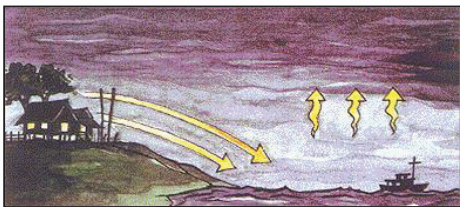
ลม (wind) คือ มวลอากาศที่เกิดการเคลื่อนที่ในทิศทางใดทิศทางหนึ่งในธรรมชาติ ลมจะเกิดจากความแตกต่างของอุณหภูมิและความกดอากาศของบริเวณต่างๆ

สาเหตุการเกิดลม

1. ความแตกต่างของอุณหภูมิ อากาศร้อนจะมีอุณหภูมิสูง ความหนาแน่นอากาศจะน้อย และลอยตัวสูงขึ้น ส่วนอากาศเย็นจะมีอุณหภูมิต่ำกว่า และมีความหนาแน่นอากาศมากกว่าจะเคลื่อนที่เข้ามาแทนที่ทำให้เกิดลม
2. ความแตกต่างของความกดอากาศ อากาศร้อนมีความกดอากาศต่ำ และมีความหนาแน่นต่ำ อากาศร้อนจึงลอยสูงขึ้น ส่วนอากาศเย็นมีความกดอากาศสูงและมีความหนาแน่นมากกว่าจะเคลื่อนที่เข้าหาบริเวณที่มีอากาศร้อน ลมจึงพัดจากบริเวณที่มีความกดอากาศสูงไปสู่บริเวณที่มีความกดอากาศต่ำกว่า

ชนิดของลมในประเทศไทย ยึดระยะเวลาที่พัดเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ดังนี้ คือ

1. ลมประจำเวลา เป็นลมที่พัดในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง มีความแรงไม่มาก ได้แก่ ลมบก ลมทะเล ลมภูเขา ลมภูเขา
2. ลมประจำฤดูกาล ลมประจำฤดูกาลในประเทศไทย คือ ลมมรสุม ได้แก่ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ลมประจำถิ่น เป็นลมที่เกิดและพัดในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ได้แก่ ลมว่าว ลมตะเภา ลมพญา

ลมบก

ลมทะเล

ลมว่าว

ลมตะเภา

เพลง Good morning to you
(ทำนองเพลง Happy birthday to you)

Good morning to You .
Good morning to You .
Good morning . Good morning .
Good morning to You .
Good afternoon to You.
Good afternoon to You.
Good afternoon. Good afternoon.
Good afternoon to You.
Good evening to You.
Good evening to You.
Good evening. Good evening.
Good evening to You.

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง ฤดูกาล

- คำชี้แจง :**
๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยคละชั้น ตามความเหมาะสม
  ๒. ศึกษาใบความรู้เรื่องการเกิดฤดูกาล และหนังสือเพิ่มเติม
  ๓. สรุปลความรู้เป็นแผนผังความคิดการเกิดฤดูกาล
  ๔. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

ฤดูกาล

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
การแต่งกายตามฤดูกาล

- คำชี้แจง :**
- ให้นักเรียนจับคู่แบ่งกลุ่มทำงาน
  - ให้นักเรียนวาดภาพการแต่งกายที่เหมาะสมตามฤดูกาลในประเทศไทย

ฤดูร้อน	ฤดูฝน
ฤดูหนาว	

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๕ ฤดูกาลที่ฉันรัก

- คำชี้แจง :
๑. ให้นักเรียนวาดภาพฤดูกาลที่ตนเองชอบ
  ๒. เขียนแสดงเหตุผลและบรรยายเกี่ยวกับฤดูกาลที่ตนเองชอบ
  ๓. นำผลงานติดที่ป้ายแสดงผลงาน

ฉันชอบฤดู.....

เพราะ

.....

.....

ช่วงเวลาของฤดูนี้คือ

.....

ลักษณะของสภาพอากาศ

.....

.....

การแต่งกาย.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

การเกิดฤดูกาล

ฤดูกาล (season) เกิดจากที่โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ และหมุนรอบตัวเองแบบทวนเข็มนาฬิกา แกนโลกเอียงทำมุมคงที่ตลอดเวลา การโคจรรอบดวงอาทิตย์ของโลกในลักษณะดังกล่าว ทำให้บริเวณต่างๆ ของโลกได้รับแสงสว่างและความร้อนไม่เท่ากัน จึงทำให้เกิดฤดูกาลต่างๆ สลับกันไปมาใน ๑ ปี เมื่อโคจรรอบดวงอาทิตย์ ๑ รอบ

โลกของเรานั้นมีทั้งหมด ๔ ฤดู ด้วยกันคือ

- ฤดูใบไม้ผลิ (Spring) ซึ่งเกิดขึ้นในราวเดือนกันยายน (ซีกโลกใต้)
- ฤดูใบไม้ร่วง (Fall) ซึ่งเกิดขึ้นในราวเดือนกันยายน (ซีกโลกเหนือ)
- ฤดูหนาว (Winter) ซึ่งเกิดขึ้นในราวเดือนธันวาคม (ซีกโลกเหนือ)
- ฤดูร้อน (Summer) ซึ่งเกิดขึ้นในราวเดือนธันวาคม (ซีกโลกใต้)

ฤดูกาลในประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยของเราตั้งอยู่เหนือเส้นศูนย์สูตรเล็กน้อย ซึ่งเป็นเขตร้อนและได้รับพลังงานความร้อนจากดวงอาทิตย์สูงตลอดปีจึงได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้ประเทศไทยมีฤดูกาล ๓ ฤดู คือ

- ฤดูฝน อยู่ในช่วงกลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม
- ฤดูหนาว อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์
- ฤดูร้อน อยู่ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม

ส่วนในภาคใต้ของประเทศไทยจะมีเพียง ๒ ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน

ภาพสื่อประกอบการเรียนรู้ (ฤดูต่าง ๆ)

ใบงานที่ ๐๑

วันสำคัญกับรูปลักษณะดวงจันทร์

- คำชี้แจง :
- ให้นักเรียนเติมข้อความลงในช่องว่างของวันสำคัญต่างๆ ที่กำหนดให้
  - วาดภาพลักษณะของดวงจันทร์และระบายสีให้ตรงกับความเป็นจริง

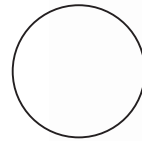
วันสารทไทย ตรงกับวัน **แรม ๑๕** ค่ำ เดือน **๑๐**

มีความสำคัญ คือ **เป็นการทำบุญเพื่อส่งเสริมขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกรปลูกพืช... เพื่อให้พืชพันธุ์มีความอุดมสมบูรณ์**

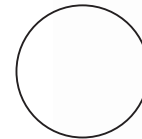
วันวิสาขบูชา ตรงกับวัน ..... ค่ำ เดือน .....

มีความสำคัญ คือ .....

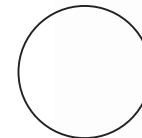
วันมาฆบูชา ตรงกับวัน ..... ค่ำ เดือน .....

มีความสำคัญ คือ .....

วันอาสาฬหบูชา ตรงกับวัน ..... ค่ำ เดือน .....

มีความสำคัญ คือ .....

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๔ วันสำคัญที่เกี่ยวกับข้างขึ้น - ข้างแรม

- คำชี้แจง :
- ให้นักเรียนวาดภาพวันสำคัญต่างๆ พร้อมทั้งระบายสีภาพให้สวยงาม
  - เติมข้อความให้สอดคล้องกับภาพ

วัน.....

ตรงกับวัน.....ค่ำ เดือน .....

มีความสำคัญ .....

.....

.....

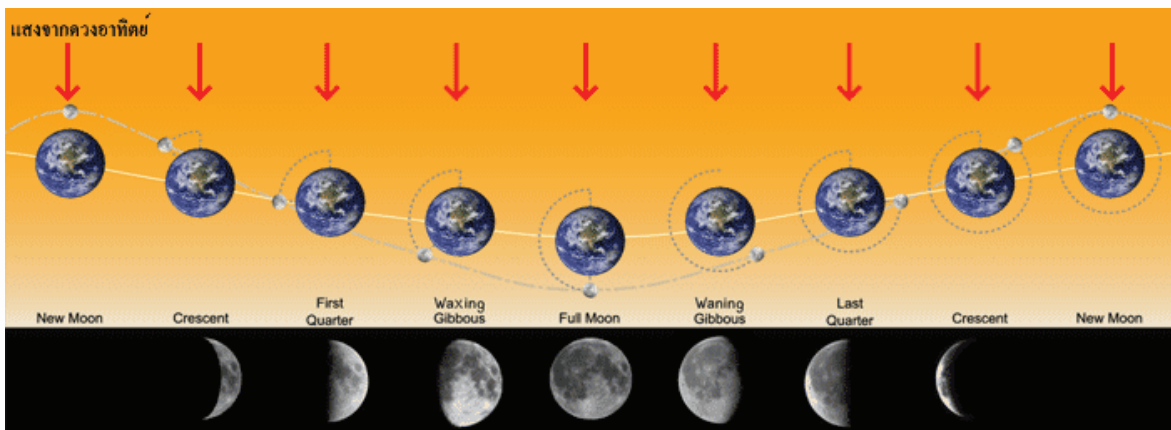
ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง ข้างขึ้น - ข้างแรม

ข้างขึ้น - ข้างแรมเกิดขึ้นเนื่องจากดวงจันทร์โคจรรอบโลก ขณะที่เปลี่ยนตำแหน่ง จึงสะท้อนแสงจากดวงอาทิตย์ได้แตกต่างกัน ช่วงเวลาที่มองเห็นดวงจันทร์ค่อยๆ สว่างขึ้น จนสว่างเต็มดวง เรียกว่าข้างขึ้น จากนั้นค่อยๆ มีดลงทีละน้อยจนมืดทั้งดวงเรียกเวลานี้ว่า ข้างแรม การที่ดวงจันทร์โคจรรอบโลกไปอยู่ในตำแหน่งต่างๆ ทำให้เกิดข้างขึ้น - ข้างแรม

จากหลักการหมุนและให้แสงสว่างของดวงจันทร์นั้น ได้นำมาเป็นเกณฑ์ในการ กำหนดวัน เช่น วันโกน วันพระ วันเพ็ญ วันเดือนดับ วันเดือนเต็มดวง เป็นต้น ซึ่งคนไทย โบราณได้ยึดเอาข้างขึ้นและข้างแรมในการกำหนดวัน และนำมาใช้จนปัจจุบัน

ภาพการเกิดข้างขึ้นข้างแรมในรอบ ๑ เดือน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง น้ำขึ้น น้ำลง

น้ำขึ้น น้ำลง เกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลดึงดูดระหว่างโลกกับดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ (อิทธิพลของดวงอาทิตย์มีน้อยกว่าดวงจันทร์ประมาณครึ่งหนึ่ง) น้ำขึ้นเกิดใน ๒ ส่วนของโลกคือ ส่วนที่หันเข้าหาดวงอาทิตย์หรือดวงจันทร์ และส่วนที่อยู่ห่างจากซีกโลกด้านตรงข้าม และเกิดน้ำขึ้นสูงสุด เมื่อโลก ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ อยู่ในแนวเดียวกันหรือทุกๆ ๒ อาทิตย์ คือ ขึ้น ๑๕ ค่ำ และ แรม ๑๕ ค่ำ และระดับน้ำลดลงต่ำสุด เมื่อดวงอาทิตย์โลก ดวงจันทร์ อยู่ในแนวตั้งฉากคือ วันแรมขึ้น ๗ ค่ำ และ แรม ๗ ค่ำ

ภาพน้ำขึ้น น้ำลง บริเวณชายหาด

ใบงานที่ ๐๑
 สूरิยุปราคา จันทรุปราคา

- คำชี้แจง :
๑. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม
  ๒. ศึกษาความรู้จากใบความรู้ โดยจับฉลากหัวข้อที่จะศึกษาดังนี้
    - การเกิดสุริยุปราคา
    - การเกิดจันทรุปราคา
  ๓. ให้นักเรียนสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด
  ๔. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

ชื่อกลุ่ม.....

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....	สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๒. ชื่อ.....	สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๓. ชื่อ.....	สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๔. ชื่อ.....	สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
สุริยุปราคา จันทรุปราคา

- คำชี้แจง :**
๑. ให้นักเรียนจับคู่แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม
  ๒. วาดภาพการเกิดสุริยุปราคาและการเกิดจันทรุปราคา พร้อมคำอธิบายการเกิดปรากฏการณ์ดังกล่าว

การเกิดสุริยุปราคา

.....

.....

.....

.....

การเกิดจันทรุปราคา

.....

.....

.....

.....

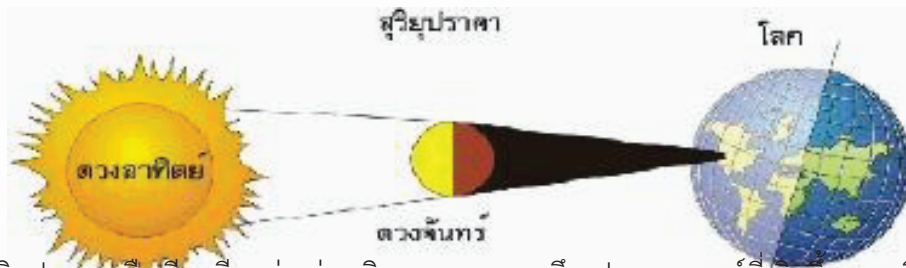
๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง สุริยุปราคา

สุริยุปราคา เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ที่ดวงจันทร์ โลก และดวงอาทิตย์ โคจรมาอยู่ในแนวเส้นตรง ทำให้ดวงจันทร์บังดวงอาทิตย์ และเงาของดวงจันทร์จึงตกมาบน บริเวณ ต่างๆ บนโลก

สุริยุปราคาหรือเรียกอีกอย่างว่า สุริยุคราส หมายถึง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นขณะที่ดวงจันทร์หมุนรอบโลก แล้วโคจรมาบังดวงอาทิตย์ จึงทำให้โลกไม่ได้รับแสงสว่างจากดวงอาทิตย์ ช่วงขณะหนึ่งโดยเงาของดวงจันทร์จึงตกมาบนโลก ทำให้บริเวณพื้นผิวโลกที่อยู่ใต้เงามืดของดวงจันทร์ เห็นดวงอาทิตย์มีดมืด เราเรียกว่า “สุริยุปราคาเต็มดวง” และบริเวณพื้นโลกที่อยู่ใต้เงามัวของดวงจันทร์ก็จะเห็นดวงอาทิตย์มีดเป็นดวงกลมโดยมีขอบสว่างล้อมรอบคล้ายวงแหวน เราเรียกว่า “วงแหวนสุริยุปราคา” ส่วนบางบริเวณก็เห็นดวงอาทิตย์มีดบางส่วนและสว่างบางส่วน เราเรียกว่า “สุริยุปราคาบางส่วน”

วิธีดู เมื่อเกิดสุริยุปราคาไม่ควรดูด้วยตาเปล่า เพราะอาจทำให้ตาบอดหรือเป็นโรคตาได้ ควรใช้อุปกรณ์เป็นแผ่นฟิล์มถ่ายรูปขาวดำที่ใช้แล้ว นำมาซ้อนกัน ๒-๓ แผ่น แล้วดูผ่านฟิล์มถ่ายรูป หรือใช้การมองผ่านกระจกที่รมควันให้แสงผ่านได้น้อยที่สุด

รูปภาพแสดงสุริยุปราคาเต็มดวง

รูปภาพสุริยุปราคาวงแหวน

รูปภาพดวงจันทร์ผ่านหน้าดวงอาทิตย์

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง จันทรุปราคา

จันทรุปราคา เป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติที่โลกบังแสงดวงอาทิตย์ไม่ให้ไปกระทบที่ดวงจันทร์ ในบริเวณดวงอาทิตย์ในวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) โดยโลกอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ทำให้เงาของโลกไปบังดวงจันทร์

การเกิดจันทรุปราคา หรือเรียกอีกอย่างว่า จันทรคราส คือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เมื่อดวงจันทร์โคจรมาอยู่ในระนาบเส้นตรงเดียวกับโลกและดวงอาทิตย์ทำให้เงาของโลกบังดวงจันทร์ คนบนซีกโลกซึ่งควรจะเห็นดวงจันทร์เต็มดวงในคืนวันเพ็ญจึงมองเห็นดวงจันทร์ในลักษณะต่างๆ เช่น “จันทรุปราคาเต็มดวง” เกิดขึ้นเมื่อดวงจันทร์เคลื่อนเข้าไปในเงามืดของโลก จึงทำคนบนซีกโลกที่ควรเห็นดวงจันทร์เต็มดวง กลับเห็นดวงจันทร์ซึ่งเป็นสีเหลืองนวลค่อยๆ มีดลง กินเวลาประมาณ ๑.๕ ชั่วโมง จากนั้นจึงจะเห็นดวงจันทร์เป็นสีแดงเหมือนสีอิฐเต็มดวง เพราะได้รับแสงสีแดงซึ่งเป็นคลื่นที่ยาวที่สุดและบรรยากาศโลกหักเหไปกระทบกับดวงจันทร์ ส่วน “จันทรุปราคาบางส่วน” เกิดขึ้นเมื่อดวงจันทร์เคลื่อนที่เข้าไปในเงามืดของโลกเพียงบางส่วน จึงทำให้เห็นดวงจันทร์เพ็ญบางส่วนมีดลงและบางส่วนมีสีอิฐขณะเดียวกันอาจเห็นเงาของโลกเป็นขอบโค้งอยู่บนดวงจันทร์ ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ว่าโลกกลม

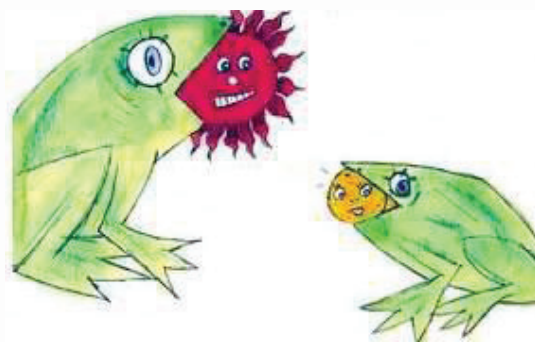

การเกิดจันทรุปราคา

นิทานเรื่อง กบกินเดือน

ในสมัยก่อนพระเจ้าเหา มีครอบครัวหนึ่ง ได้ตั้งบ้านเรือนอยู่นอกเมืองครอบครัวนี้มีอยู่ด้วยกัน ๔ คน คือ พ่อ แม่ ลูกสาวสองคน ในสมัยนั้นถ้าครอบครัวไหนมีลูกสาวก็จะได้รับการอบรมเรื่องภายในบ้านเกี่ยวกับการเป็นแม่บ้านที่ดีเช่น การจัดการบ้านการเรือน ความประพฤติ กิริยามารยาท ตลอดจนการทำอาหาร และในครอบครัวนี้ก็ได้อบรมในเรื่องต่างๆ ตามธรรมเนียมประเพณีของชาวล้านนา ต่อมาไม่นานทั้งสองคนก็สามารถที่จะทำได้อย่างชำนาญ วันหนึ่งพ่อแม่บอกให้ลูกสาวทั้งสองคนไปทำอาหารเพื่อจะได้ทดสอบฝีมือ ทั้งสองคนก็เข้าไปในครัวแล้วช่วยกันทำอาหารจนเสร็จ และทั้งสองคนก็ทดลองชิมดูรสชาติที่ได้ทำมาแต่ด้วยรสชาติที่ไม่ถูกปากซึ่งกันและกัน ทั้งสองจึงโต้เถียงกันจนอดกลั้นไม่ไหว พี่สาวจึงเอาปาก (ทัพพี) พาดหน้าน้องสาว ส่วนน้องสาวก็เอาสาก (ไม้ตีพริก) พาดหน้าพี่สาวของตัวเอง ต่อสู้กันจนตายคาที่

เมื่อทั้งสองตายไปแล้ว ยมบาลได้นำเอาวิญญาณของทั้งสองไปพิพากษาและตัดสินว่า “ทั้งสองนี้ได้ทำการอันน่าบัดสีมาก สมควรจะได้ตกนรกทั้ง 7 ชั้น” เมื่อตกนรกไปแล้วก็ให้คนผีไปเกิดเป็นเดือน/ตะวัน ส่วนคนน้องไปเกิดเป็นกบเมื่อทั้งสองไปเกิดแล้ว ก็ยังอาฆาตกันอยู่อีก เมื่อใดที่ได้มีโอกาสพบกันเข้า ความอาฆาตแค้นก็เกิดขึ้น คนน้องจึงได้อ้าปากคาบเดือน/ตะวันคนพี่ ไว้ในปาก ฝ่ายชาวบ้านชาวเมืองเมื่อเห็นเหตุการณ์นี้เมื่อใด ก็เกิดความสงสารเดือน/ตะวัน ก็จะช่วยกัน ตีเกราะ เคาะไม้ ไล่ให้กบตกใจจะได้ปล่อยเดือน/ตะวันออกมา ดังเช่นทุกวันนี้

ที่มา: <http://www.oknation.net/blog/jitrajon/2๐๐9/๐7/22/entry-๑>

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๒ มองดูธรรมชาติ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย **X** ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

๑. น้ำขึ้น-น้ำลงเกิดจากปรากฏการณ์ใด

- ก. แรงดึงดูดของดวงจันทร์
- ข. แรงดึงดูดของดวงอาทิตย์
- ค. แรงดึงดูดของแม่เหล็ก

๒. แรม ๑๕ ค่ำ ดวงจันทร์มีลักษณะอย่างไร

- ก. สว่างเต็มดวง
- ข. แห้งเป็นรูปเสี้ยว
- ค. มองไม่เห็นดวงจันทร์

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. โลกเป็นดาวเคราะห์ที่มีแสงสว่างในตัวเอง
- ข. การโคจรของดวงจันทร์รอบโลกทำให้เกิดฤดูกาล
- ค. การโคจรของโลกของดวงอาทิตย์ทำให้เกิดกลางวัน-กลางคืน

๔. ปรากฏการณ์ใดไม่เกิดขึ้นในประเทศไทย

- ก. หิมะตก
- ข. ฝนตก
- ค. แดดร้อน

๕. ความสัมพันธ์ในข้อใดทำให้เกิดฤดูกาล

- ก. การที่โลกหมุนรอบตัวเอง
- ข. การโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์
- ค. การโคจรของดวงจันทร์รอบดวงอาทิตย์

๖. นักเรียนควรเตรียมตัวอย่างใดในฤดูฝน

- ก. สวมเสื้อผ้าที่หนามิดชิด
- ข. สวมเสื้อผ้าที่ระบายความร้อนได้
- ค. เตรียมร่มเมื่อต้องออกไปนอกบ้าน

๗. เหตุการณ์ใดมักเกิดขึ้นในฤดูฝน

- ก. ไฟป่า
- ข. น้ำท่วม
- ค. แผ่นดินไหว

๘. ประเพณีใดเกิดขึ้นในฤดูร้อน

- ก. ประเพณีสงกรานต์
- ข. ประเพณีลอยกระทง
- ค. ประเพณีแข่งเรือยาว

๙. ข้อใดไม่ใช่ลมประจำเวลาในประเทศไทย

- ก. ลมบก
- ข. ลมทะเล
- ค. ลมมรสุม

๑๐. ข้อใดกล่าวถึงลมไม่ถูกต้อง

- ก. เป็นอากาศที่เคลื่อนที่ตามแนวพื้นราบ
- ข. เกิดจากความแตกต่างของอากาศร้อนกับอากาศเย็น
- ค. พัดจากอุณหภูมิสูงไปหาอุณหภูมิต่ำ

หน่วยย่อยที่ ๓

ซึมซาบการเปลี่ยนแปลง

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๓ ชิมซาบการเปลี่ยนแปลง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
  - ก. แผ่นดินไหว
  - ข. ฝนฟ้าคะนอง
  - ค. การเกิดสึนามิ
  - ง. ดินโคลนถล่ม
๒. การตัดต้นไม้บนภูเขาเป็นจำนวนมากอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดตามมา
  - ก. ชาวบ้านเก็บของป่าขายได้มากขึ้น
  - ข. ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล พื้นดินมีความชุ่มชื้น
  - ค. ขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค
  - ง. สภาพภูมิอากาศเย็นสบายเหมาะแก่การพักผ่อน
๓. วิถีชีวิตของคนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนภูเขามีสลักษณะเป็นแบบใด
  - ก. ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์
  - ข. ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน
  - ค. ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
  - ง. ประกอบอาชีพเกษตรแบบขั้นบันได
๔. คนสมัยก่อนมักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณใด
  - ก. บนภูเขา
  - ข. ริมน้ำ
  - ค. ในป่า
  - ง. ชายทะเล
๕. คนที่ประกอบอาชีพใด ควรอาศัยอยู่ในสังคมเมือง
  - ก. ชาวประมง
  - ข. นักธุรกิจ
  - ค. ชาวนา
  - ง. ชาวไร่

๖. ปัจจุบันการเดินทางติดต่อกันไปยังสถานที่ต่าง ๆ ใช้การเดินทาง ทางใด
- ก. ทางน้ำ
  - ข. ทางบก
  - ค. ทางใต้ดิน
  - ง. ทางอากาศ
๗. ปัจจัยทางสังคมในข้อใด ที่ทำให้ชุมชนมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว
- ก. มีผู้คนอาศัยอยู่น้อย
  - ข. ผู้คนในชุมชนรักสันโดษ
  - ค. ผู้คนในชุมชนรักธรรมชาติ
  - ง. มีการติดต่อค้าขายกับชุมชนอื่นๆ
๘. ข้อใด **ไม่ใช่** สาเหตุที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง
- ก. ชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น
  - ข. มีอาชีพหลากหลาย
  - ค. สภาพสังคมเจริญขึ้น
  - ง. ความเชื่อและค่านิยมของคนเปลี่ยนไป
๙. การสร้างบ้านเรือนแพ เหมาะกับภูมิประเทศแบบใด
- ก. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
  - ข. ที่ราบหุบเขา
  - ค. ที่ราบเชิงเขา
  - ง. ที่ราบสูง
๑๐. ท้องถิ่นที่มีการผลิตเครื่องปั้นดินเผา มักเป็นท้องถิ่นที่มีทรัพยากรใดอุดมสมบูรณ์
- ก. ป่าไม้
  - ข. ดินเหนียว
  - ค. แหล่งน้ำ
  - ง. สัตว์ป่า

ใบงานที่ ๐๑

ลักษณะภูมิประเทศ และลักษณะภูมิอากาศ

😊 ให้นักเรียนเขียนแผนผังความเกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ที่ส่งผลต่อการปรับตัวของมนุษย์

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง สภาพอากาศ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตัดภาพจากสื่อที่กำหนดให้ ๑ ภาพ มาติด และตกแต่งให้สวยงาม

ป.๑ : ตัดชื่อเรื่อง

ป.๒ : แต่งประโยคสั้น ๆ

ป.๓ : ตัดชื่อเรื่อง เขียนบรรยายใต้ภาพ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

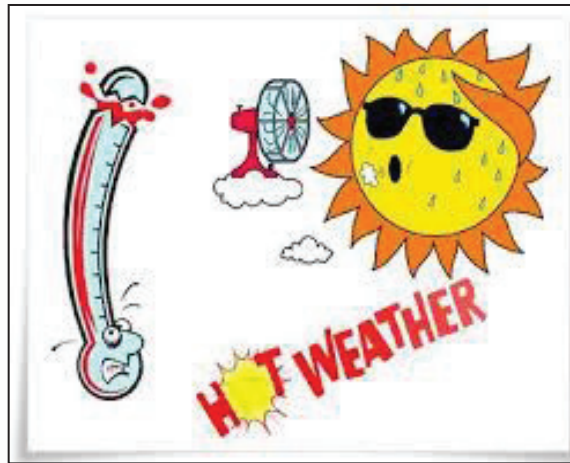
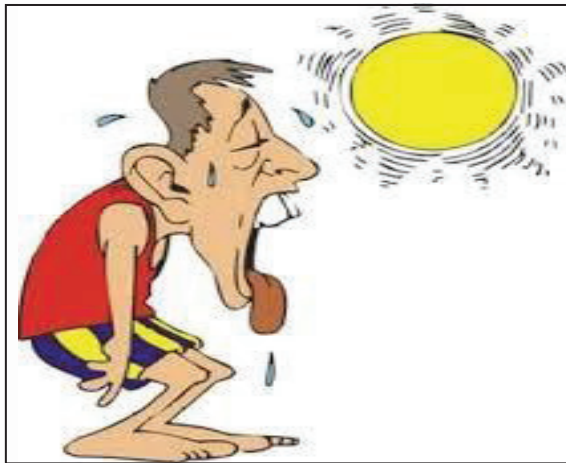
.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ภาพประกอบใบงานที่ ๐๒ เรื่อง สภาพอากาศ

☺ ให้นักเรียนตัดภาพไปติดในใบงาน

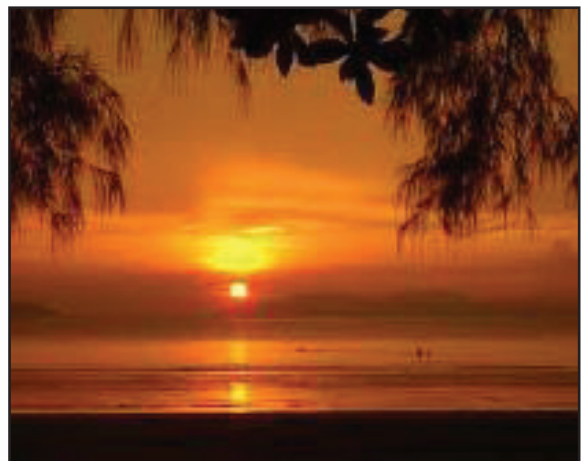

ภาพประกอบใบงานที่ ๐๒ เรื่อง สภาพอากาศ

☺ ให้นักเรียนตัดภาพไปติดในใบงาน

ภาพประกอบใบงานที่ ๐๒ เรื่อง สภาพอากาศ

ใบงานที่ ๐๕

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว เป็นระยะเวลา ๑ สัปดาห์ โดยให้นักเรียนบันทึกในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- สภาพอากาศในแต่ละวัน มีลักษณะอย่างไร
- สภาพอากาศดังกล่าวมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง
- นักเรียนมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศอย่างไร

บันทึกการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมรอบตัว

วันที่.....

ลักษณะสภาพอากาศตลอดวัน

- ตอนเช้า.....
- ตอนเที่ยง.....
- ตอนเย็น.....

สภาพอากาศในแต่ละช่วงเวลามีผลต่อตนเองอย่างไร.....

.....

นักเรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับลักษณะสภาพอากาศแต่ละช่วงอย่างไร.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๑

เรื่อง การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมของชุมชนของฉันในอดีตและปัจจุบัน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ คน เพื่อไปสอบถาม หรือสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ของชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ในอดีตว่ามีลักษณะอย่างไร และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจุบัน แล้วให้นักเรียนบันทึกผล

สภาพแวดล้อม	อดีต	ปัจจุบัน
๑. แม่น้ำลำคลอง	----- ----- -----	----- ----- -----
๒. อากาศ	----- ----- -----	----- ----- -----
๓. ที่อยู่อาศัย	----- ----- -----	----- ----- -----
๔. การประกอบอาชีพ	----- ----- -----	----- ----- -----
๕. การคมนาคม	----- ----- -----	----- ----- -----

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๔

เรื่อง ความแตกต่างของสภาพแวดล้อมในชุมชนของฉันทน์จากอดีตถึงปัจจุบัน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องข้อความที่มีความหมายตรงกับภาพ

	☐ สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ☐	
	☐ สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ☐	
	☐ สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ☐	
	☐ สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ☐	
	☐ สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมในอดีต ☐ สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ☐	

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ชุมชนชนบท

ชุมชนชนบท เป็นเขตพื้นที่ที่ห่างจากตัวเมืองออกไป หรืออาจเป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาล เป็นเขตที่มีความเจริญทางด้านวัตถุน้อย มีการรวมกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมง เลี้ยงสัตว์

สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรเพราะประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร ดังนั้นสังคมชนบทจึงจัดได้ว่า เป็นโครงสร้างที่สำคัญที่สุดของสังคมไทย

ชุมชนเมือง

ชุมชนเมือง จัดว่าเป็นศูนย์กลางความเจริญและมีความเสื่อมรวมอยู่ด้วย เมืองเป็นสถานที่ตั้งถิ่นฐานอันถาวร และหนาแน่นด้วยประชากร และเป็นที่ยอมรับของผู้คนที่มีความแตกต่างทางพื้นเพ โดยชุมชนเมืองมักอยู่ในเขตเมืองหรือเทศบาล

ใบงานที่ ๐๑

ลักษณะของสังคมเมืองและสังคมชนบท

คำสั่ง

๑. ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดของสังคมเมืองและสังคมชนบท
๒. ให้นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและแสดงบริเวณแสดงผลงาน

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒ ความแตกต่างสังคมชนบทและเมือง

คำสั่ง

๑. ให้นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างสังคมชนบทและเมือง
๒. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สังคมเมือง	สังคมชนบท
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺
☺	☺

สมาชิก

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๓

สังคมน่าอยู่

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนวาดภาพ หัวข้อ “สังคมน่าอยู่” ในความคิดของนักเรียน
๒. นักเรียนนำผลงานแสดงบริเวณจัดแสดงผลงาน

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๕ มลพิษรอบตัวเรา

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อละ ๒ คะแนน)
- ให้นักเรียนสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้จากเพื่อน

มลพิษทาง.....	.....
สาเหตุ.....	.....
.....	.....
ผลกระทบ.....	.....
.....	.....
มลพิษทาง.....	.....
สาเหตุ.....	.....
.....	.....
ผลกระทบ.....	.....
.....	.....
มลพิษทาง.....	.....
สาเหตุ.....	.....
.....	.....
ผลกระทบ.....	.....
.....	.....
มลพิษทาง.....	.....
สาเหตุ.....	.....
.....	.....
ผลกระทบ.....	.....
.....	.....

สมาชิกกลุ่ม

- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๖

ผลกระทบที่เกิดจากมลพิษ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดความยาวไม่น้อยกว่า ๑๐ บรรทัด พร้อมตั้งชื่อเรื่อง (คัดตัวบรรจงครึ่งบรรทัด)
- ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- ให้นักเรียนนำผลงานแสดงบริเวณป้ายแสดงผลงาน

.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๓ ชีวมณฑลการเปลี่ยนแปลง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
เพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดมีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
  - ก. แผ่นดินไหว
  - ข. ฝนฟ้าคะนอง
  - ค. การเกิดสึนามิ
  - ง. ดินโคลนถล่ม
๒. การตัดต้นไม้บนภูเขาเป็นจำนวนมากอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงใดตามมา
  - ก. ชาวบ้านเก็บของป่าขายได้มากขึ้น
  - ข. ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล พื้นดินมีความชุ่มชื้น
  - ค. ขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการอุปโภคและบริโภค
  - ง. สภาพภูมิอากาศเย็นสบายเหมาะแก่การพักผ่อน
๓. วิถีชีวิตของคนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนภูเขามีกฎระเบียบแบบใด
  - ก. ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์
  - ข. ประกอบอาชีพทำนา ทำสวน
  - ค. ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
  - ง. ประกอบอาชีพเกษตรแบบขั้นบันได
๔. คนสมัยก่อนมักตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณใด
  - ก. บนภูเขา
  - ข. ริมน้ำ
  - ค. ในป่า
  - ง. ชายทะเล
๕. คนที่ประกอบอาชีพใด ควรอาศัยอยู่ในสังคมเมือง
  - ก. ชาวประมง
  - ข. นักธุรกิจ
  - ค. ชาวนา
  - ง. ชาวไร่

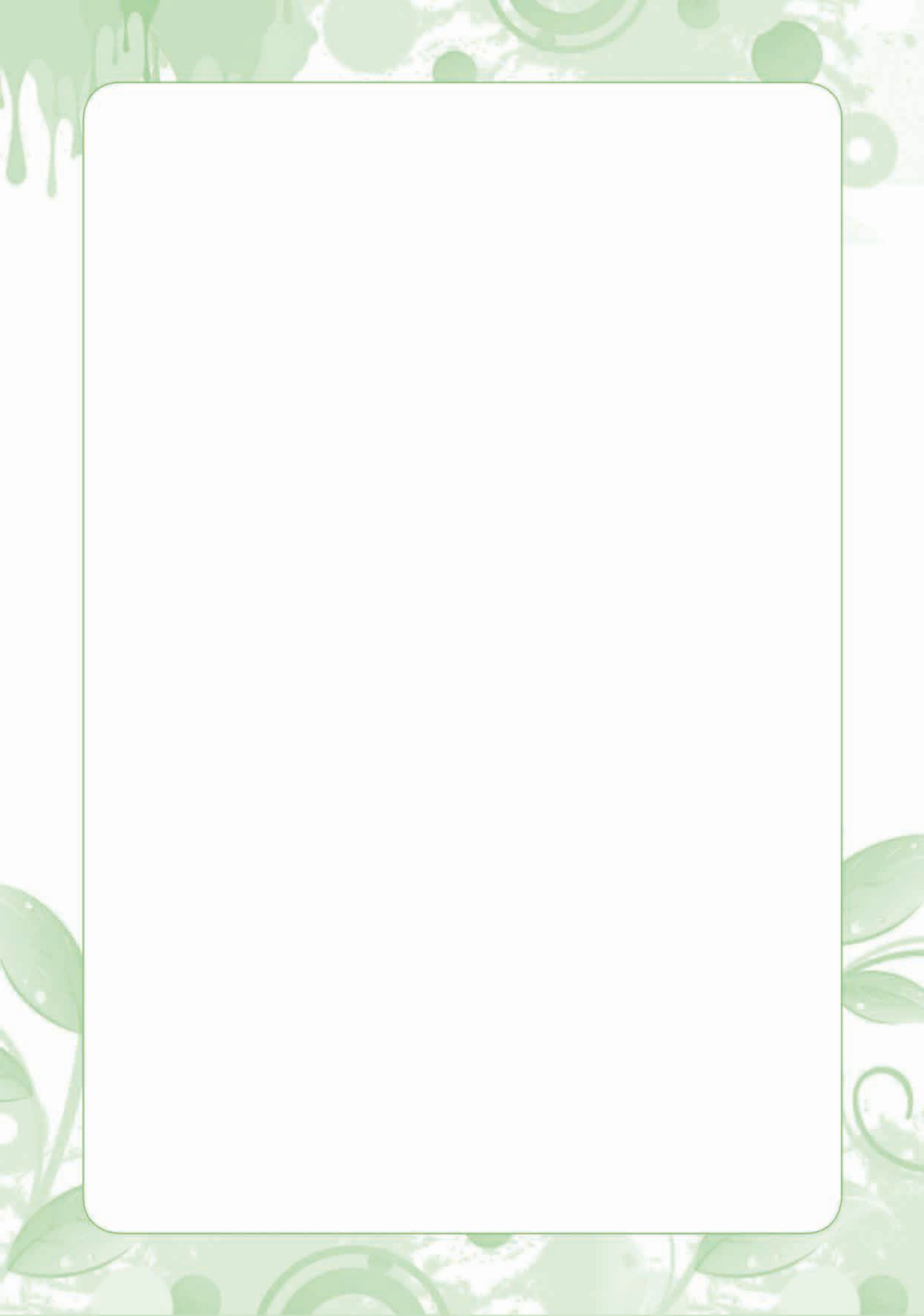
๖. ปัจจุบันการเดินทางติดต่อกันไปยังสถานที่ต่าง ๆ ใช้การเดินทาง ทางใด
- ก. ทางน้ำ
  - ข. ทางบก
  - ค. ทางใต้ดิน
  - ง. ทางอากาศ
๗. ปัจจัยทางสังคมในข้อใด ที่ทำให้ชุมชนมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว
- ก. มีผู้คนอาศัยอยู่น้อย
  - ข. ผู้คนในชุมชนรักสันโดษ
  - ค. ผู้คนในชุมชนรักธรรมชาติ
  - ง. มีการติดต่อค้าขายกับชุมชนอื่นๆ
๘. ข้อใด **ไม่ใช่** สาเหตุที่ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลง
- ก. ชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้น
  - ข. มีอาชีพหลากหลาย
  - ค. สภาพสังคมเจริญขึ้น
  - ง. ความเชื่อและค่านิยมของคนเปลี่ยนไป
๙. การสร้างบ้านเรือนแพ เหมาะกับภูมิประเทศแบบใด
- ก. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ
  - ข. ที่ราบหุบเขา
  - ค. ที่ราบเชิงเขา
  - ง. ที่ราบสูง
๑๐. ท้องถิ่นที่มีการผลิตเครื่องปั้นดินเผา มักเป็นท้องถิ่นที่มีทรัพยากรใดอุดมสมบูรณ์
- ก. ป่าไม้
  - ข. ดินเหนียว
  - ค. แหล่งน้ำ
  - ง. สัตว์ป่า

หน่วยย่อยที่ ๔

วางแผนสิ่งแวดล้อม

แบบทดสอบก่อนเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหวนสิ่งแวดล้อม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบ
ที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดจัดเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
  - ก. วัด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ต้นไม้
  - ง. ประเพณี
๒. สิ่งใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีคุณค่าทางจิตใจ ของคนในชุมชน
  - ก. วัด โบสถ์ มัสยิด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ธนาคาร
  - ง. โรงพยาบาล
๓. สิ่งแวดล้อมทางสังคมข้อใด มีคุณค่าต่อการศึกษา
  - ก. ถนน
  - ข. สะพาน
  - ค. โบราณวัตถุ
  - ง. อาคาร บ้านเรือน
๔. ทรัพยากรในข้อใด ที่คนเราต้องใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด
  - ก. น้ำทะเล
  - ข. แสงแดด
  - ค. อากาศ
  - ง. น้ำมันเชื้อเพลิง
๕. โรคภูมิแพ้ มีสาเหตุมาจากปัญหามลพิษในข้อใด
  - ก. ปัญหามลพิษทางดิน
  - ข. ปัญหามลพิษทางน้ำ
  - ค. ปัญหามลพิษทางอากาศ
  - ง. ปัญหามลพิษทางเสียง

๖. เหตุใดจึง **ไม่ควร** ปลุกพืชชนิดเดียวกันซ้ำๆ เป็นเวลานาน

ก. ทำให้ดินแน่นแข็ง

ข. ทำให้ดินขาดธาตุอาหาร

ค. ทำให้ดินร่วนซุยเกินไป

ง. ทำให้ดินขาดออกซิเจน

๗. ข้อใดเป็นวิธีการดูแลรักษาแหล่งน้ำในชุมชน

ก. จับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำด้วยความระมัดระวัง

ข. ปล่อยปลาลงในแหล่งน้ำในปริมาณมาก

ค. จัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำเป็นประจำ

ง. บำบัดน้ำเสียในครัวเรือนก่อนปล่อยลงแม่น้ำ

๘. นักเรียนมีส่วนร่วม ในการรักษาป่าไม้ได้ตามข้อใด

ก. อาสาไปเผาป่า

ข. แจ้งตำรวจจับผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า

ค. สนับสนุนการใช้วัสดุอื่นแทนไม้

ง. ร่วมเดินประท้วงผู้ที่ลักลอบตัดต้นไม้

๙. เมื่อเราไปเที่ยวป่า ไม่ควรทำอะไร

ก. ศึกษาลักษณะของต้นไม้

ข. ชมความสวยงามของธรรมชาติ

ค. สังเกตธรรมชาติความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า

ง. ทิ้งขยะไว้ตามบริเวณต่าง ๆ เพื่อให้สัตว์มากิน

๑๐. ข้อใด**ไม่ใช่**การดูแลสิ่งแวดล้อม

ก. มีความรักธรรมชาติ

ข. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

ค. ไปเที่ยวชมธรรมชาติเป็นประจำ

ง. รักษาความสะอาด สถานที่ต่าง ๆ ของชุมชน

ใบงานที่ ๐๑

การจำแนกสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคม

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๓-๕ คน
๒. ให้นักเรียนวาดภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม ที่มีอยู่ในบริเวณโรงเรียนและชุมชน พร้อมระบายสีให้สวยงาม แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศให้สวยงาม

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สิ่งแวดล้อมทางสังคม

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๒. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๓. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๔. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
๕. ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒

เรื่อง การจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนดูภาพแล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย แล้วนำผลงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม
๓. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันสรุปการจัดระเบียบสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน

๑.		การปฏิบัติของเด็กในภาพทำให้เกิดผลอย่างไร ☐ โรงเรียนสะอาด มีระเบียบ ☐ โรงเรียนมีความทันสมัย
๒.		การปลูกไม้ประดับในโรงเรียนทำให้เกิดผลอย่างไร ☐ โรงเรียนสะอาด มีระเบียบ ☐ โรงเรียนร่มรื่นสวยงามและน่าอยู่
๓.		การทิ้งขยะลงถัง ทำให้เกิดผลอย่างไร ☐ โรงเรียนสะอาด ☐ โรงเรียนมีความร่มรื่น
๔.		การจัดวางหนังสือที่อ่านหรือใช้แล้วเข้าชั้นหนังสือให้เรียบร้อย ทำให้เกิดผลอย่างไร ☐ หาหนังสือที่ต้องการอ่านได้ยากขึ้น ☐ ชั้นวางหนังสือเป็นระเบียบ สะดวกในการหยิบใช้งาน
๕.		การเข้าแถวเข้าคิวซื้อของในโรงเรียนทำให้เกิดผลอย่างไร ☐ ทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย และประหยัดเวลา ☐ ทำให้ซื้อของได้ช้าและเสียเวลา

ชื่อ..... สกูล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ แร่ธาตุ เป็นต้น ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของคน พืช และสัตว์

การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน เช่น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ แต่ละภาคมีความแตกต่างกัน การที่แต่ละท้องถิ่นมีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างกันจึงต้องมีการแลกเปลี่ยน และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน

สิ่งแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเรา และเป็นสิ่งที่คนเราสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น สิ่งของเครื่องใช้อาคารบ้านเรือน ถนนหนทาง รวมทั้งวัฒนธรรมและประเพณี

ในแต่ละสังคมจะมีความแตกต่างระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมหลายเรื่อง ดังตัวอย่างเช่น ความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมทางสังคม ระหว่างครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ เช่น จำนวนสมาชิก การดำเนินชีวิต อาชีพ เชื้อชาติ การนับถือศาสนา

เพลงโรงเรียนน่าอยู่

โรงเรียนของเราที่น่าอยู่
คุณครูใจดีทุกคน
เด็กเด็กก็ไม่ซุกซน
พวกเราทุกคน
ชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน

โรงเรียนของเราที่น่าอยู่
คุณครูใจดีทุกคน
เด็กเด็กก็ไม่ซุกซน
พวกเราทุกคน
ชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน

โรงเรียนของเราที่น่าอยู่
คุณครูใจดีทุกคน
เด็กเด็กก็ไม่ซุกซน
พวกเราทุกคน
ชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน
ชอบมาชอบมาโรงเรียน

ใบงานที่ ๐๑
แผนผังความคิด ทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และนำเสนอผลงานป้ายนิเทศ

ทรัพยากร

- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....
- ชื่อ.....สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒
เรื่อง การจำแนกทรัพยากรธรรมชาติ

คำชี้แจง : ๑. ให้นักเรียนจับคู่ร่วมกันจำแนกทรัพยากรธรรมชาติที่กำหนดให้ ให้ถูกต้อง
๒. ครูสุ่มนักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ดิน	แร่ธาตุ	พืช	ถ่านหิน	มนุษย์
น้ำ	ป่าไม้	ต้นไม้	สัตว์	น้ำมันปิโตรเลียม

ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ทรัพยากรที่ใช้แล้วเกิดขึ้นทดแทนกันได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑. ชื่อ..... สกุล..... ชั้น..... เลขที่ .....

๒. ชื่อ..... สกุล..... ชั้น..... เลขที่ .....

ใบงานที่ ๐๑
ทรัพยากรธรรมชาติกับการดำรงชีวิต

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาใบความรู้ ลงในแบบบันทึก แล้วเลือกวาดภาพในหัวข้อที่กำหนดให้ ลงในกระดาษวาดเขียน พร้อมตั้งชื่อภาพ
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

หัวข้อในการวาดภาพ

- กลุ่ม ๑ มนุษย์กับแหล่งอาหาร   กลุ่ม ๒ มนุษย์กับที่อยู่อาศัย
- กลุ่ม ๓ มนุษย์กับเครื่องนุ่งห่ม   กลุ่ม ๔ มนุษย์กับยารักษาโรค
- กลุ่ม ๕ มนุษย์กับการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ ..... ชื่อกลุ่ม..... (ใช้ใบงานนี้ ทั้ง ๕ กลุ่ม)

๑. ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

๒. ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

๓. ชื่อ.....สกุล..... ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๔
แผนผังความคิด เรื่องการพึ่งพาสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

- ๑. ให้นักเรียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติของมนุษย์
- ๒. จัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
- ๓. นำผลงานไปจัดป้ายนิเทศ

ระบายสีให้สวยงามนะคะ

ชื่อ..... สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติกับการดำรงชีวิต

ทรัพยากรธรรมชาติมีความสำคัญต่อมนุษย์มากมายหลายด้าน ดังนี้

การดำรงชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติเป็นต้นกำเนิดของปัจจัย ๔ ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

- อาหารที่มนุษย์บริโภคแรกเริ่มส่วนหนึ่งได้จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น เผือก มัน ปลาน้ำจืดและปลาน้ำเค็ม เป็นต้น

- เครื่องนุ่งห่ม แรกเริ่มมนุษย์ประดิษฐ์เครื่องนุ่งห่มจากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น จากฝ้าย ป่าน ลินิน ขนสัตว์ ฯลฯ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ต่อมาเมื่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการเครื่องนุ่งห่มก็เพิ่มขึ้นด้วย จึงจำเป็นต้องปลูกหรือเลี้ยงสัตว์ เพื่อการทำเครื่องนุ่งห่มเอง และในที่สุดก็ทำเป็นอุตสาหกรรม

- ที่อยู่อาศัย การสร้างที่อยู่อาศัยของชนเผ่าต่าง ๆ จะพยายามหาทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเป็นองค์ประกอบหลักในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยขึ้นมา ตัวอย่างเช่น ในเขตทะเลทรายที่แห้งแล้ง บ้านที่สร้างขึ้นในเขตภูเขาจะทำด้วยดินเหนียว แต่ถ้าเป็นบริเวณที่แห้งแล้ง และไร้พืชพรรณธรรมชาติ บ้านที่สร้างขึ้นอาจจะเจาะเป็นอุโมงค์เข้าไปตามหน้าผา บ้านคนไทยในชนบทสร้างด้วยไม้ ไม้ไผ่ หลังคามุงด้วยจากหรือหญ้า เป็นต้น

- ยารักษาโรค ตั้งแต่สมัยโบราณมนุษย์รู้จักนำพืชสมุนไพรมาใช้ในการรักษาโรค เช่น คนไทยใช้ฟ้าทะลายโจรรักษาโรคหวัด หอบ หืด หัวใจ ไพล ขมิ้น น้ำผึ้งใช้บำรุงผิว

นอกจากนี้ ทรัพยากรธรรมชาติยังเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพของมนุษย์ เช่น แลบลุ่มแม่น้ำหรือชายฝั่งทะเลที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพืชและสัตว์ จะมีประชาชนเข้าไปตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพทางการเกษตรกรรมประมง เป็นต้น

ใบงานที่ ๐๑

แผนผังความคิด แนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนจับคู่สรุปความรู้เกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเป็นแผนภาพความคิดลงในใบงานนี้
- สุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

สมาชิกกลุ่ม

๑. ชื่อ..... สกิล..... ชั้น..... เลขที่.....

๒. ชื่อ..... สกิล..... ชั้น..... เลขที่.....

ใบงานที่ ๐๒ การจัดทำโครงการ

- คำชี้แจง**
๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ ๔-๕ คน
  ๒. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำโครงการ โดยช่วยกันเสนอชื่อโครงการที่จะทำ
  ๓. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนรายละเอียดของโครงการตามหัวข้อต่อไปนี้

ชื่อโครงการ.....

ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑.	ชื่อ.....สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๒.	ชื่อ.....สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๓.	ชื่อ.....สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๔.	ชื่อ.....สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....
๕.	ชื่อ.....สกุล.....	ชั้น.....	เลขที่.....

หลักการและเหตุผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์

.....

.....

.....

.....

.....

วัสดุ/อุปกรณ์	ขั้นตอนการทำ/การดำเนินการ
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

ประโยชน์ที่ได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

เพลงงานสิ่งใด

งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม้ใครละลายทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย ฝ้าแต่คอย หวังคอยจะเกียงโยนกอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จรับรอง จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงานจะต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

แบบทดสอบหลังเรียน
หน่วยที่ ๕ โลกสวยด้วยมือเรา หน่วยย่อยที่ ๔ หวงแหวนสิ่งแวดล้อม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่เป็นคำตอบ
ที่ถูกต้องที่สุด เพียงข้อเดียว

๑. ข้อใดจัดเป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
  - ก. วัด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ต้นไม้
  - ง. ประเพณี
๒. สิ่งใดเป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีคุณค่าทางจิตใจ ของคนในชุมชน
  - ก. วัด โบสถ์ มัสยิด
  - ข. โรงเรียน
  - ค. ธนาคาร
  - ง. โรงพยาบาล
๓. สิ่งแวดล้อมทางสังคมข้อใด มีคุณค่าต่อการศึกษา
  - ก. ถนน
  - ข. สะพาน
  - ค. โบราณวัตถุ
  - ง. อาคาร บ้านเรือน
๔. ทรัพยากรในข้อใด ที่คนเราต้องใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่าที่สุด
  - ก. น้ำทะเล
  - ข. แสงแดด
  - ค. อากาศ
  - ง. น้ำมันเชื้อเพลิง
๕. โรคภูมิแพ้ มีสาเหตุมาจากปัญหามลพิษในข้อใด
  - ก. ปัญหามลพิษทางดิน
  - ข. ปัญหามลพิษทางน้ำ
  - ค. ปัญหามลพิษทางอากาศ
  - ง. ปัญหามลพิษทางเสียง

๖. เหตุใดจึง **ไม่ควร** ปลูกพืชชนิดเดียวกันซ้ำๆ เป็นเวลานาน

- ก. ทำให้ดินแน่นแข็ง
- ข. ทำให้ดินขาดธาตุอาหาร
- ค. ทำให้ดินร่วนซุยเกินไป
- ง. ทำให้ดินขาดออกซิเจน

๗. ข้อใดเป็นวิธีการดูแลรักษาแหล่งน้ำในชุมชน

- ก. จับสัตว์น้ำในแหล่งน้ำด้วยความระมัดระวัง
- ข. ปล่อยปลาลงในแหล่งน้ำในปริมาณมาก
- ค. จัดการแข่งขันกีฬาทางน้ำเป็นประจำ
- ง. บำบัดน้ำเสียในครัวเรือนก่อนปล่อยลงแม่น้ำ

๘. นักเรียนมีส่วนร่วม ในการรักษาป่าไม้ได้ตามข้อใด

- ก. อาสาไปเผาป่า
- ข. แจ้งตำรวจจับผู้ที่ลักลอบตัดไม้ทำลายป่า
- ค. สนับสนุนการใช้วัสดุอื่นแทนไม้
- ง. ร่วมเดินประท้วงผู้ที่ลักลอบตัดต้นไม้

๙. เมื่อเราไปเที่ยวป่า ไม่ควรทำอะไร

- ก. ศึกษาลักษณะของต้นไม้
- ข. ชมความสวยงามของธรรมชาติ
- ค. สังเกตธรรมชาติความเป็นอยู่ของสัตว์ป่า
- ง. ทิ้งขยะไว้ตามบริเวณต่าง ๆ เพื่อให้สัตว์มากิน

๑๐. ข้อใด**ไม่ใช่**การดูแลสิ่งแวดล้อม

- ก. มีความรักธรรมชาติ
- ข. ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด
- ค. ไปเที่ยวชมธรรมชาติเป็นประจำ
- ง. รักษาความสะอาด สถานที่ต่าง ๆ ของชุมชน